Lietas Nr.C32342316
Lietvedības Nr.C32 1428 17/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 7.aprīlī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Vasiļevskis
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu. Tiesa

konstatēja

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 177. un 179.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja meitas /pers. C/ uzturam EUR 92,50 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk 25 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam un EUR 111 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk 30 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 18 gadu vecumam, piedziņu sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Prasītāja norāda, ka /datums/ī prasītājai ar atbildētāju piedzima kopīga meita. Līdz bērna astoņu mēnešu vecumam prasītāja ar atbildētāju dzīvoja kopā, taču pēc tam atbildētājs aizgāja no pušu kopīgās dzīvesvietas. Kopš tā laika atbildētājs pilnībā neinteresējas par bērnu, viņa augšanu un attīstību, neizrāda nekādas rūpes, kā arī nepiedalās meitas audzināšanā. Tas liecina par to, ka atbildētājs bezatbildīgi attiecies un nepilda savus vecāka pienākumus pret meitu. Bērns dzīvo kopā ar prasītāju un atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā. Vecāka, tajā skaitā arī tēva, pienākums, saskaņā ar Civillikuma 177.pantu ir rūpēties par bērnu, kas ietver pienākumu dot uzturu, apģērbu, nodrošināt ar mājokli un veselības aprūpi, kā arī bērna kopšanu, viņa izglītošanu un audzināšanu. Atbildētājs bērnam, kurš vēl nevar pats sevi patstāvīgi apgādāt, uzturlīdzekļus maksā nepietiekoši. Šā gada oktobrī atbildētājs bērna uzturam samaksāja EUR 59, bet novembrī EUR 75. Līdz ar to, atbildētāja spiesta vērsties, tiesā ar prasību.

2016.gada 8.novembrī atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto adresi nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta otrajā daļā noteiktajam atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2017.gada 10.janvārī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojums, kuros atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst un paskaidro, ka prasības pieteikumā norādīts, ka tēvs neinteresējas par bērnu un ka pirms tiesas prasītāja mēģinājusi risināt strīdu. Šie apgalvojumi neatbilst patiesībai. Atbildētājs regulāri pārskaita naudas līdzekļus bērna uzturam. Par to liecina arī oktobrī un novembrī daļēji veiktie maksājumi. Kā arī tiesā ir strīds par bērna ikdienas aprūpi un saskarsmes tiesībām. Par to, ka oktobrī un novembrī tiks veikts maksājums mazākā apmērā, prasītāja tika informēta. Atbildētājs apsolīja, ka vēlākos mēnešos kompensēs nesamaksu. Līdz ar to nav pamatota un saprotama prasītājas vēlme vērsties tiesā ar pieteikumu. Līdz ar to daļā par tiesāšanās izdevumiem, atbildība jāuzliek prasītājai. Atbildētājs veica maksājumus un turpinās to darīt. Tā kā atbildētājs atzīst prasītājas tiesības pieprasīt uzturlīdzekļus, bet ir veicis maksājumus, uzskatāms, ka pieteikums ir nepamatots ar faktiskajiem apstākļiem, līdz ar ko tiesāšanas izdevumi piedzenami no prasītājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2017.gada 31.janvārī pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2017.gada 7.aprīlī.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi dokumentālos pierādījumus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No personu datu pārlūka izdrukas redzams, ka /datums/piedzimusi /pers. C/, kuras vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/.

Līdz ar to konstatējams, ka bērnam prasības celšanas un lietas izskatīšanas brīdī ir 1 gads.

Lietā netiek apstrīdēts, ka ikdienas aizgādību pār bērnu īsteno prasītāja. Atbildētājs šos faktus nav apstrīdējis. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Ņemot vērā minēto, un to, ka vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgus bērnus ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm, tiesa atzīst, ka bērniem ir nodrošināma iespēja saņemt no saviem vecākiem regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērnu ikdienas aprūpes realizācijai un vajadzību apmierināšanai.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt saskaņā ar šās normas piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu

un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (spēkā ar 18.01.2013.) 2.punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro*, un saskaņā ar turpmākiem grozījumiem – no 2017.gada 1.janvāra – 380 EUR.

Līdz ar to uz prasības iesniegšanas laiku 2016.gada 14.decembrī Ministru kabineta noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai atbilst EUR 92,5 un pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – EUR 111 apmēram, bet uz lietas izskatīšanas laiku Ministru kabineta noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2017.gada 1.janvāra bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai atbilst EUR 95, un pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – EUR 114 apmēram.

Prasītāja ir norādījusi piedzenamo summu EUR 92,50 bērnam un lūdz tiesu piedzīt uzturlīdzekļu apmēru, kas ir ne mazāks kā nosaka Ministru kabinets.

Prasītāja, prasot uzturlīdzekļus bērna uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, to pamato ar nepieciešamību nodrošināt bērna uzturu.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādītos argumentus, ka ir noteikts konkrēts likumisko minimālo uzturlīdzekļu apmērs, kuru ir pienākums katram no vecākiem nodrošināt bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa.

Konkrētu ziņu par atbildētāja ienākumiem tiesas rīcībā nav, taču prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka vēlas saņemt no atbildētāja materiālu palīdzību Ministru kabineta noteiktajā apmērā. Tiesa atzīst, ka atbildētājam jāpiedalās bērna uzturēšanā neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, jo pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs atbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, kādu piedzen no ikvienas personas, neraugoties uz tās ienākumiem – pensionāra, bezdarbnieka, invalīda.

No atbildētāja paskaidrojumiem un iesniegtās konta izdrukas redzams, ka atbildētājs prasītājai ir pārskaitījis 2016.gada 14.decembrī EUR 100, 2017.gada 4.janvārī EUR 100 ar norādi uzturlīdzekļi.

Izvērtējusi pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma, neskatoties uz to, ka atbildētājs ir veicis uzturlīdzekļu samaksu prasītājai, jo, ceļot prasību tiesā, prasītāja paudusi vēlmi, lai uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums tiktu noteikts ar tiesas spriedumu. Taču, taisot spriedumu, tiesa uzskata, ka ir jāņem vērā atbildētāja no prasības iesniegšanas brīža samaksātās uzturlīdzekļu summas.

Nosakot, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz pilngadībai, tiesa ņem vērā, ka atbilstoši Civillikuma 177.panta pirmajai daļai bērns ir vecāku aizgādībā līdz pilngadības sasniegšanai, līdz ar ko uzturlīdzekļi par labu prasītājai piedzenami tikai līdz bērna pilngadībai.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa paredz, ka, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 izteikta atziņa, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo prasības celšanas brīdī attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma pilnībā, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam EUR 92,50 apmērā mēnesī, sākot no prasības celšanas dienas, 2016.gada 14.decembra līdz 2016.gada 31.decembrim, bet no 2017.gada 1.janvāra EUR 95 apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam, bet no 7 gadu vecuma ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālas mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājuma apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tiesa atzīst, ka šie izdevumi par labu valstij piedzenami no atbildētāja. Civilprocesa likums konkrētajā gadījumā atbildētāja atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas.

Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu no prasības summas EUR 1110 maksājama valsts nodeva EUR 166,50 apmērā, kas ir piedzenama valsts labā no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam nosakāms termiņš 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 193., 204.^{1}pantu, 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 92,50 (deviņdesmit divi *euro* 50 centi) ik mēnesi, sākot no 2016.gada 14.decembra līdz 2016.gada 31.decembrim, bet no 2017.gada 1.janvāra EUR 95 (deviņdesmit pieci *euro*) apmērā, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam, bet no 7 gadu vecuma ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālas mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai, ieskaitot piedzenamo uzturlīdzekļu summā /pers. B/, personas kods /personas kods/, veiktos maksājumus no 2016.gada 14.decembra.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu EUR 166,50 (viens simts sešdesmit seši *euro* 50 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70 (četri *euro* 70 centi).

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, 10 (desmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot sūdzību Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Kancelejā spriedums pieejams 2017.gada 7.aprīlī.

Tiesnesis A.Vasiļevskis